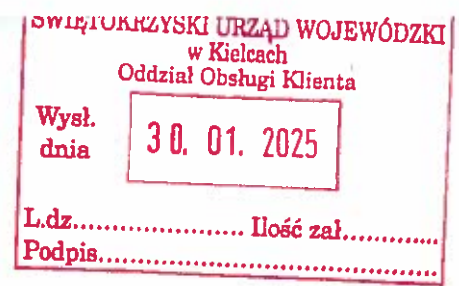

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 27 stycznia 2025 r.

Znak:PSZ.V.431.32.2024

Pani

Magdalena Kajderowicz

Kierownik

Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Oleśnicy

dotyczy: zaleceń pokontrolnych dla MGOPS w Oleśnicy.

Zespół Kontrolny Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w dniach 02 – 03 oraz 13 grudnia 2024 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanej przez Panią jednostce. Przedmiotem kontroli była struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry oraz ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Czynnościami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MGOPS w Oleśnicy ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego ze środków własnych, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe Ośrodka są niekorzystne zarówno dla pracowników, jak i klientów, którzy nie posiadają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Brak jest pomieszczenia do indywidualnych rozmów z klientem.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Osoby świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz staż pracy, natomiast trzech pracowników nie posiada przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 269 mieszkańców, a w MGOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wnioski klientów o udzielenie pomocy, zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia o wielkości gospodarstwa rolnego, decyzje z PUP o statusie osoby bezrobotnej, zaświadczenia z PUP, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, odcinki rent/emerytur, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione lekarstwa, oświadczenia klientów, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami i datami wydania. Wyjątek stanowiła jedna decyzja wydana na usługi opiekuńcze, w której przytoczono nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz dwie na zasiłki stałe, w których przytoczono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego. Dodatkowo w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono brak przywołania rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Zespół inspektorów stwierdził, że w sentencji skontrolowanych decyzji, wydanych na zasiłki stałe przywołano informację o objęciu klienta ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest umieszczanie w tej decyzji zapisu o składce. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Ponadto w decyzjach przyznających zasiłki stałe, niezmiennających np. kwot świadczeń ze względu na zmiany w przepisach prawa bezzasadnie przywołano w podstawie prawnej art. 163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” widniał art. 48b ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym oraz art. 48 ust. 1, 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej, a winien być tylko art. 48, gdyż w artykule tym brak jest ustępów. W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano również prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Zaznaczyć należy, że osiem decyzji administracyjnych na posiłek w ramach Programu dożywiania wydano z terminem wstecznym, np. decyzja z dnia 8 września 2024 roku, a posiłek przyznany na okres od 2 września 2024 roku.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Oleśnica dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny stwierdził, że w decyzjach na usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak było pełnej kwoty 1 godziny usługi, a jedynie określenie, że wynika ona z umowy zlecenia z ich realizatorem, a także kwoty odpłatności, jaką klient powinien płacić, gdyby nie został zwolniony z odpłatności. Zdaniem zespołu inspektorów, zapis o zwolnieniu z odpłatności powinien znajdować się w postanowieniu decyzji, czyli miejscu gdzie znajdują się kluczowe dla strony informacje, a wynikał dopiero z jej uzasadnienia.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej nadano rygor natychmiastowej wykonalności (na ogół w sposób prawidłowy) w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W jednej sprawdzonej decyzji na zasiłek stały oraz dwóch na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano brak informacji o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności w sentencji decyzji, a w jednej na wymienione usługi brak informacji o powodzie nadania rygoru w jej uzasadnieniu.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że MGOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli jedynie 3 kontrakty socjalne z klientami pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. W zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej jednostki w aspekcie realizacji zadań.

Działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) w związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydaje się następujące zalecenia:

1. Dołożyć wszelkich starań w celu poprawy warunków lokalowych Ośrodka.
2. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które nie posiadają przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych, powinny o nie uzupełnić swoje kwalifikacje, zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych przywoływać akty prawne z aktualnymi publikatorami.
4. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydawanych w zakresie pomocy społecznej przywoływać rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
5. W postanowieniu decyzji administracyjnych wydawanych na zasiłki stałe nie zawierać informacji o ubezpieczeniu zdrowotnym, a o objęciu składką zdrowotną, informować klienta odrębnym pismem.

6. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, które nie zmieniają np. wysokości świadczeń nie przywoływać art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego, na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.
7. W podstawie prawnej decyzji, wydawanych na zasiłki celowe w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” stosować art. 48 ustawy o pomocy społecznej bez ust. 1, 4 i 5, gdyż w obecnym systemie prawnym - w artykule tym brak jest ustępów.
8. Nie wydawać decyzji na posiłki w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” z terminem wstecznym.
9. W postanowieniu decyzji wydawanych na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi określać m. in. pełną cenę 1 godziny usługi, kwotę odpłatności, a w przypadku, gdy usługi będą świadczone nieodpłatnie – również tę informację zawierać w postanowieniu decyzji, czyli w miejscu, w którym znajdują się kluczowe dla klienta dane.
10. Prawidłowo nadawać decyzjom administracyjnym rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu decyzji informując klienta, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu dokumentu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.
11. Wykorzystywać kontrakt socjalny jako jeden z głównych instrumentów pracy socjalnej.
Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, Kierownik jednostki powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Josef Bryk

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Piersona